

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Julkinen tieto hyötykäyttöön

Aluetietofoorumi 2021

25.3.2021

Hankepäälikkö Tanja Lahti, valtiovarainministeriö

**Luonnon
monimuotoisuuden
turvaaminen sekä
kestävän virkistys- ja
luontomatkailun
edistäminen tiedon avulla**

Lounaistieto.fi-palvelussa paljon arvokasta tietoa Lounais-Suomen ympäristöstä

LOUNAISTIETO

AJANKOHTAISTA

TIETOPALVELUT ▾

TIETOA MEISTÄ ▾

YHTEYSTIEDOT

Haku ...

Hae

LOUNAISTIETO

Avoimesti

Kartat

Tilastot

Avoin data

Kaikki tietopalvelut

”Hallitus syventää tietopolitiikan johtamista. Julkisen tiedon avoimuudesta tehdään koko tietopolitiikan kantava periaate.”

”Hallitus jatkaa määrätietoista julkisten tietovarantojen avaamista ja laaditaan niille hyödyntämistä helpottavat sitovat laatukriteerit.”

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelma 10.12.2019

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen (TiHA) hanke

- Valtiovarainministeriön 30.4.2020 asettama hanke, joka toteuttaa pääministeri Marinin hallitusohjelman tavoitteita liittyen tietopolitiikkaan, tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen ajalla 30.4.2020 - 31.12.2022
- Hankkeen tavoitteena on edistää julkisen tiedon entistä laajempaa sekä tehokkaampaa hyödyntämistä ja avaamista koko yhteiskunnassa niin päätöksenteossa, liiketoiminnassa, tutkimuksessa kuin kansalaisvaikuttamisessakin.
- Hankkeen toimenpiteillä tuetaan myös osaltaan avoimen datan direktiivin (EU) 2019/1024) kansallista toimeenpanoa. Direktiivi on saatettava kansallisesti voimaan viimeistään 17.7.2021
- Hankkeessa hyödynnetään mm. Avoimen tiedon ohjelman 2013-2015 ja lukuisten eri tahojen tekemää arvokasta työtä tiedon avaamisen ja hyödyntämisen eteen.

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen (TiHA) hankkeessa tavoiteltavia hyötyjä

- Julkista tietoa on saatavilla entistä kattavammin, laadukkaammin, koneluettavassa muodossa ja mahdollisimman yhteentoimivana avoimien rajapintojen kautta.
- Tietoa hyödynnetään enemmän tiedon käyttökynnyksen pienennettyä ja kyvykkyyden kasvettua.
- Yhteiskunnan toiminnan avoimuus ja läpinäkyvyys on kasvanut, mikä mahdollistaa hallinnon paremman kehittämisen sekä parantaa kansalaisten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia.
- Julkisen hallinnon resurssitehokkuus ja palvelujen laatu on parantunut tiedon tuotanto-, jakelu- ja hyödyntämisketjujen selkeytymisen myötä sekä mahdollisia päällekkäisiä prosesseja purettu.
- Tiedon laatua ja käytettävyyttä parannetaan jatkuvasti tiedon laajentuneen käytön myötä.
- Tutkimuksen ja kehittämisen edellytykset ovat parantuneet tiedon laajemman saatavuuden myötä. Avoimet ja laadukkaat massatiedot toimivat hyvänä raaka-aineena mm. koneoppimisen kehittämisessä ja kokeiluissa.
- Yritykset kehittävät tietoa hyödyntäen tiedolla johtamista, vahvistavat olemassa olevaa liiketoimintaansa tai luovat täysin uutta tietoa tai liiketoimintaa esimerkiksi tekoälyä hyödyntäen.
- Suomen tietotalous ja tietökosysteemi on kehittynyt, ja Suomen kansainvälinen kilpailukyky ja houkuttelevuus innovointialustana ja investointikohteena on kasvanut merkittävästi.

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hanke 2020-2022

Työpaketti 1: Ehdotus tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisiksi tavoitteiksi

Laatia ehdotus julkisen sektorin tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategisista tavoitteista julkiselle hallinnolle toimeenpantavaksi.

Työpaketti 2: Tiedon saatavuus

Tukea hyödyntämispotentiaalia omaavien julkisten tietoaaineistojen (ml. avoimen datan direktiivin arvokkaat tietoaaineistot) tunnistamista ja avaamista tai laajempaa käyttöä selkeällä toimintamallilla.

Työpaketti 3: Tiedon laatu

Määritellä ja toimeenpanna julkaistavalle tiedolle laatukriteerit. Toteutetaan osahankkeena, josta vastaa Tilastokeskus ja jota ohjaa VM:n asettama ohjausryhmä.

Työpaketti 4: Tiedon yhteentoimivuus

Laatia ja toimeenpanna kansalliset API-linjaukset tietojen jakamisen edistämiseksi ohjelmointirajapintojen kautta. Parantaa julkisen tiedon löydettävyyttä ja hyödynnettävyyttä erityisesti arvokkaiden tietoaaineistojen osalta.

Hanke alkaa >

Ehdotus tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiseksi tavoitteiksi (TP1)

OHJAUS, KOORDINAATIO JA YHTEISTYÖ

Valtakunnallinen ohjaus ja koordinointi

Tiedon hyödyntämistä ja avaamista ohjataan ja koordinoidaan valtakunnallisesti.

Lait ja periaatteet edellyttävät ja mahdollistavat

Selkeytetään lait, asetukset ja määräykset sekä periaatteet ja linjaukset yhdenmukaisiksi mahdollistamaan tiedon tehokkaampi hyödyntäminen.

Yhteistyö yli sektorirajojen ja kansainvälisesti

Tiedon hyödyntämiseksi ja avaamiseksi tehdään laajasti yhteistyötä yli sektorirajojen julkisen, yksityisen ja 3. sektorin kesken sekä kansainvälisesti.

STRATEGIA JA TOIMINTA

Asiakaslähtöisyys perustana

Asiakkaiden tarpeet ja asiakaslähtöisyyden parantaminen ovat tiedon hyödyntämisen ja avaamisen lähtökohta.

Hyödyt tunnistettu

Tiedon yhteiskunnallinen arvo ja vaikuttavuus sekä hyödyntämisen ja avaamisen tuomat hyödyt on laajasti tunnistettu.

Perustehtävä ja strateginen tavoite

Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen on osa organisaatioiden tavoitteita ja strategiaa.

Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen osa arkea

Tiedon avaaminen, tietoperusteinen päätöksenteko ja johtaminen ovat osa normaalia toimintaa, prosesseja ja toimintakulttuuria.

Tiedon käyttö vastuullisesti

Tietoa käytetään vastuullisesti ja väärän tiedon levittämistä yhteiskunnassa torjutaan.

TIEDON HALLINTA

Tietovarannot tunnetaan

Tietoympäristöt tunnetaan ja tietovarannot ovat helposti löydettävissä ja selkeästi kuvattu.

Tieto koottu yhteen

Keskeiset kansalliset tietovarannot on tunnistettu ja niiden tieto keskitetysti hyödynnettävissä.

Tieto laadukasta

Hyödynnettävät tiedot ovat yhteentoimivia ja laadukkaita kansallisten laatukriteerien mukaisesti.

Rajapinnat käytössä

Tieto on saatavilla ohjelmointirajapintojen (API) kautta ja rajapintoja käytetään aktiivisesti.

Tietoturva ja tietosuojahuomioitu

Tietoturva- ja tietosuojariskit on tunnistettu ja tiedon hyödyntämiselle ja avaamiselle on luotu turvalliset käytännöt.

MAHDOLLISTAJAT

Riittävä resursointi

Tiedon hyödyntäminen ja avaaminen on resursoitu riittävästi.

Tukea ja opastusta saatavilla

Tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen on saatavilla kattavasti tukea ja opastusta eri muodoissa.

Korkeatasoinen osaaminen

Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen osaamisen taso on korkea ja osaamiseen kehittämiseen on tarjolla selkeitä koulutuspolkuja.

Alustoja ja työkaluja tarjolla

Tiedon hyödyntämiseen ja avaamiseen on tarjolla avoimia alustoja, kehitysympäristöjä ja työkaluja.

Tiedon saatavuuden parantaminen (TP2)

- Tuetaan tiedon jakamisen toimintakulttuurin ja -tapojen kehittymistä.
- Tiedon jakamista tukeva toimintamalli tukee hyötypotentiaalisen julkisen tiedon tunnistamista ja jakamista joko avoimena tietona tai muutoin laajempaan käyttöön.
- Kohdennettu erityisesti julkishallinnolle, mutta tulee palvelemaan laajemminkin.
- Verkossa kuvattu palvelupolku sisältäen käytännön tason ohjeita, opastuksia, ratkaisumalleja ja vinkkejä eri vaiheissa toimimiseen.
- Kehitetään käyttäjälähtöisesti yhdessä sidosryhmien kanssa.
- Alustava toimintamalli valmistuu kesään 2021 mennessä, lopullinen versio valmistuu vuoden 2021 loppuun mennessä.
- Toimintamallin käyttöönoton myötä julkisen tiedon potentiaalisilla käyttäjillä on entistä helpompi löytää hyödyllistä, relevanttia, hyvin kuvattua ja laadukasta tietoa hyödynnettäväkseen.

Taustatutkimus toimintamallityötä varten

A. Nykytilakartoitus

Nykytilakartoituksen tavoitteena oli kartoittaa millaisia työvaiheita tiedon tunnistamisen ja avaamiseen nykyisellään liittyy, millaisia haasteita tai kysymyksiä eri vaiheisiin liittyy, miten nykyiset ohjeistukset vastaavat kysymyksiin ja miten ohjeistusta pitäisi kehittää.

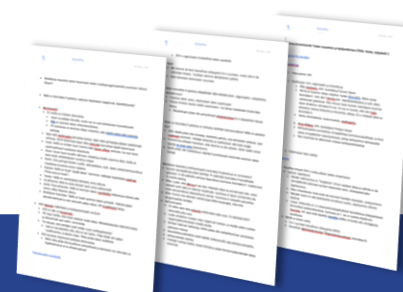
14 *analysoitua suomalaista julkisorganisaatiota*

B. Verkkokyselyt

Verkkokyselyiden tavoitteena oli kartoittaa sekä tiedon tuottajien että tiedon hyödyntäjien näkemyksiä julkisen tiedon avaamisesta ja sen hyödyntämisestä, sekä kartoittaa tunnistettuja haasteita ja kehitysehdotuksia tiedon avaamisen ja hyödyntämisen kiihdyttämiseksi.

146 *kyselyvastaajaa*

C. Fokusryhmähaastattelut

Fokusryhmähaastatteluiden tavoitteena oli kartoittaa valikoitujen kohderyhmien kokemuksia, kipupisteitä ja kehitystarpeita. Fokusryhmä-haastattelujen kautta osallistettiin 34:a eri julkisen sektorin organisaatiota.

34 *haastateltua julkisen sektorin organisaatiota*

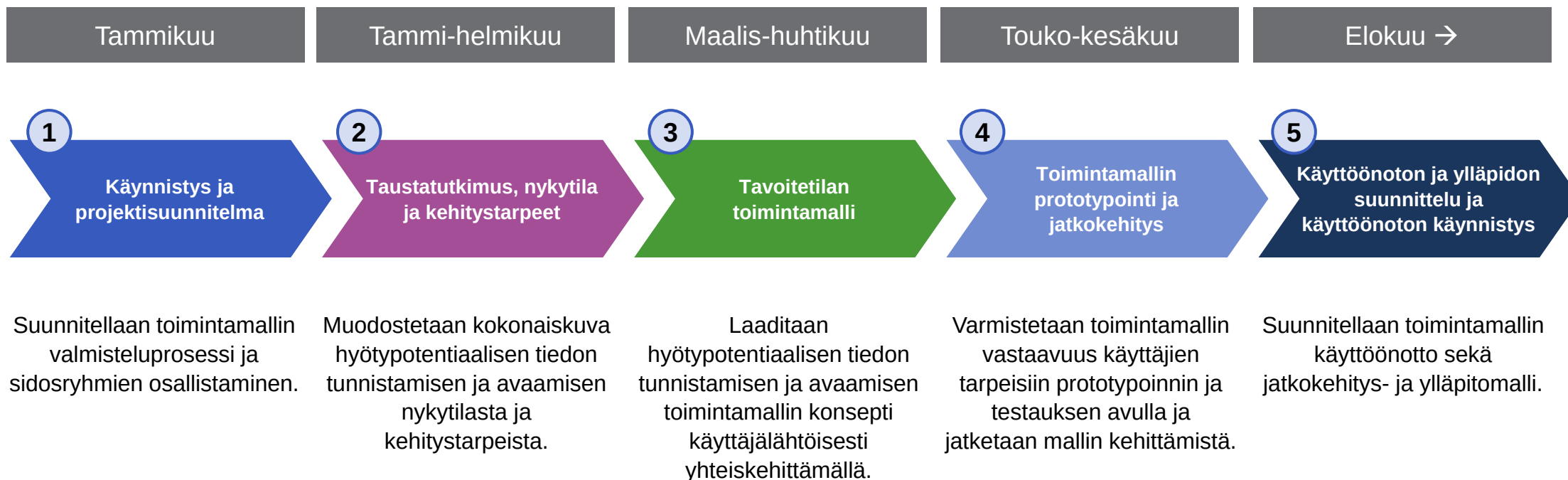
D. Benchmark-selvitys

Benchmark-selvityksessä pyrittiin kartoittamaan ulkomaisten julkisen sektorin toimijoiden toimintatapoja julkisen tiedon avaamisen ja jakelun ympärillä, sekä tunnistamaan parhaita käytäntöjä ja uudelleenkäytettäviä ratkaisuita useista eri näkökulmista.

11 *arvioitua ulkomaista julkisen sektorin toimijaa*

[Taustatutkimuksen yhteenveto saatavilla VM:n verkkosivuilla.](#)

Tiedon jakamista tukevan toimintamallityön eteneminen

Toimintamallin valmistelu on mahdollisimman avointa ja siinä hyödynnetään mahdollisimman laajasti hankkeen sidosryhmiä.

Alustavat tietoaineistojen laatukriteerit (TP3)

Kriteerit, jotka kuvaavat tietoaineiston osuvuutta todellisuuteen ja koherenssia

- Oikeellisuus
- Tarkkuus
- Ajantasaisuus
- Johdonmukaisuus

Kriteerit, jotka kuvaavat tietoaineiston laajuutta

- Kattavuus
- Täydellisyys

Kriteerit, jotka kuvaavat tietoaineiston sisällön merkitystä ja semanttista yhteentoimivuutta

- Ymmärrettävyys
- Suositustenmukaisuus

Kriteerit, jotka kuvaavat tietoaineiston alkuperää sekä teknistä saatavuutta ja yhteentoimivuutta

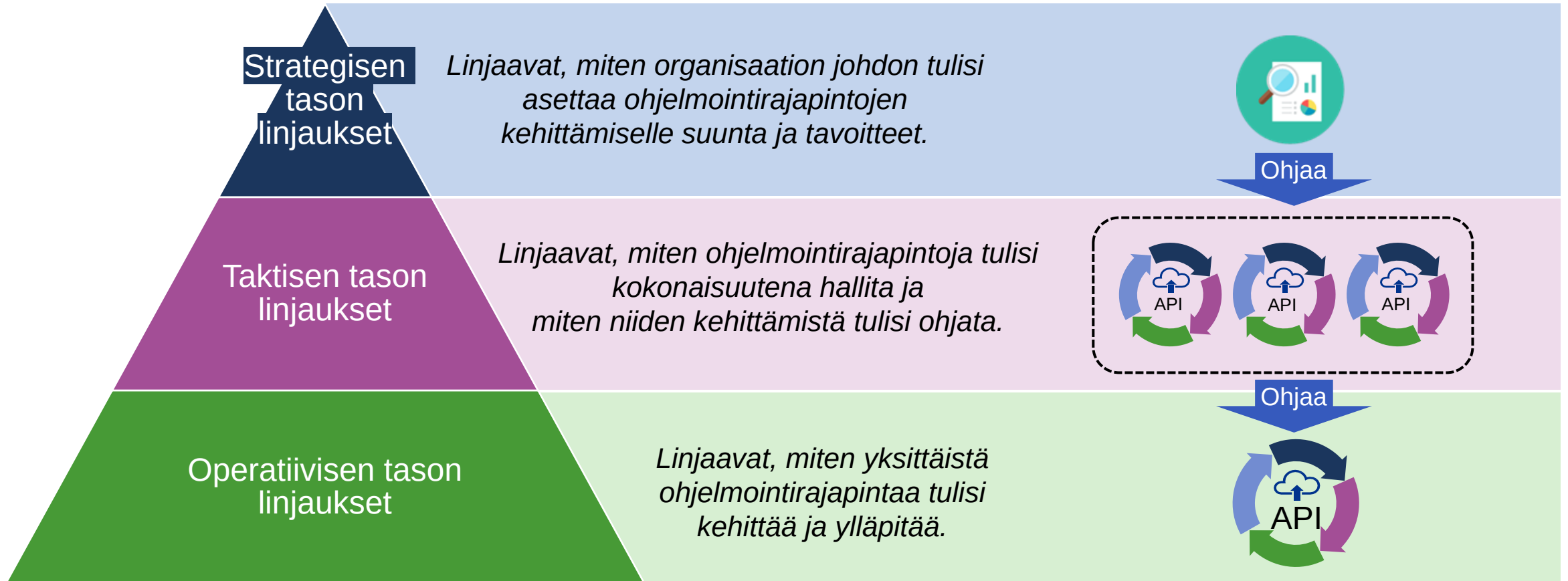
- Jäljitettävyys
- Koneluettavuus
- Oikea-aikaisuus

Laatukriteereiden kuvaukset löytyvät [Tietoaineistojen laatukriteerit](#) -sivulta.

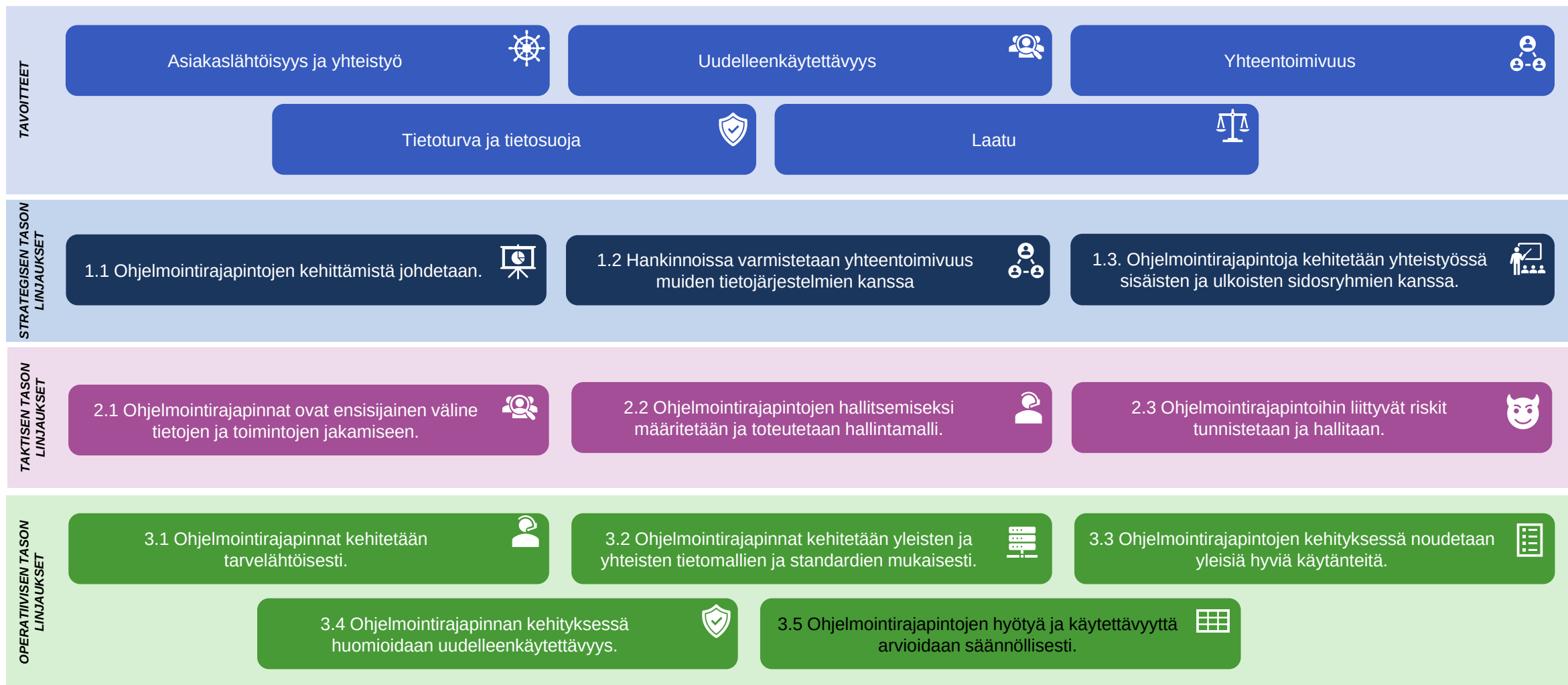
Julkisen hallinnon API-linjausten tavoitteet (TP4)

- Tukea tietojen ja toimintojen hyödyntämistä julkisessa hallinnossa yhtenevällä tavalla ensisijaisesti ohjelmointirajapintojen (API) kautta.
- Luoda yhteiset periaatteet julkisen hallinnon API-kehittämiselle ja digitalisaation edistämiseksi.
- Edistää julkisen hallinnon rajapintojen avaamisessa ja kehittämisessä asiakaslähtöisyyttä ja yhteistyötä, yhteentoimivuutta ja uudelleenkäytettävyyttä, tietoturvan sekä tietosuojan huomioimista sekä laatua.

API-linjausten tasot: strateginen, taktinen ja operatiivinen

Tarkennetut API-linjaukset (luonnos)

TiHA-hankkeen toimenpiteet Trello-alustalla

The screenshot displays a Trello board for the 'TiHA-hanke' project. The board is organized into several columns and lists:

- Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen hanke**: Contains a description of the project, a link to the Trello manual, and contact information.
- Tapahtumat**: A list of events including:
 - 20.1.2021 Hankkeen tilannekatsaus
 - 9.12.2020 Sidosryhmätilaisuus (SEURAAVAKSI)
 - 2.12.2020 Tiedon äärellä - tietopolitiikasta tekoihin -podcast
 - 30.11.2020 API-linjausten valmistelutilaisuus
 - 18.11.2020 Hankkeen tilannekatsaus
 - 11.11.2020 Kuntien keskustelutilaisuus
 - 2.11.2020 Tiedon hyödyntämisen ja avaamisen strategiset tavoitteet - verkkoseminaari
- Työpaketti 1**: Includes 'TP 1: Strategiset tavoitteet' and 'Kysymykset liittyen työpakettiin 1'.
- Työpaketti 2**: Includes 'TP 2: Tiedon saatavuus', 'Osakokonaisuus 1: Toimintamalli hyötypotentialisten tietojen tunnistamiseen ja jakamiseen', 'Osakokonaisuus 2: Tiedon laajemman käytön esteiden tunnistaminen', 'Osakokonaisuus 3: Tiedon käytön laajentamisen pilotit', and 'Kysymykset liittyen työpakettiin 2'.
- Työpaketti 3**: Includes 'TP 3: Tiedon laatu', 'Kysymykset liittyen työpakettiin 3', and a link to add another card.
- Työpaketti 4**: Includes 'TP 4: Tiedon semanttinen ja tekninen yhteentoimivuus', 'Osakokonaisuus 1: Tiedon tekninen yhteentoimivuus', 'Osakokonaisuus 2: Tiedon semanttinen yhteentoimivuus', and 'Kysymykset liittyen työpakettiin 4'.

Hankkeen Trello-alustan verkko-osoite: <https://trello.com/b/acWYf1rD/tiha-hanke>

**Luonnon ekosysteemi,
elinehtomme, on hyvin
monimutkainen ja haavoittuva
– hyödyntämällä käytettävissä
olevaa, relevanttia, laadukasta
ja yhteentoimivaa tietoa
voimme turvata luonnon
monimuotoisuutta ja nauttia
luontomatkailusta kestävästi.**

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

Lisätietoja TiHA-hankkeesta:

Verkkosivut: <https://vm.fi/tiedon-hyodyntaminen-ja-avaaminen>

Sähköposti: tiha@vm.fi

Trello-alusta: <https://trello.com/b/acWYf1rD/tiha-hanke>